

WETENSCHAPPELIJK BUREAU VAN DE SP

VERSLAG OVER HET JAAR 2009

© januari 2010

Wetenschappelijk Bureau van de SP

Vijverhofstraat 65
3032 SC ROTTERDAM

E onderzoek@sp.nl

I www.sp.nl/onderzoek

INHOUD

I Inleiding	3
II Het bureau	7
III De projecten	8
IV Algemene ondersteuning	15

I INLEIDING

Het Wetenschappelijk Bureau van de SP doet onderzoek ten behoeve van de leden van de partij. Leden van het bureau mengden zich bovendien in maatschappelijke discussies.

1. *Spanning*

Het wetenschappelijk bureau geeft het blad *Spanning* uit. Dit maandelijks opinieblad wil een platform zijn voor scholing en debat en is bedoeld voor actieve leden en andere geïnteresseerden. *Spanning* heeft een thematische opzet en sluit waar mogelijk aan bij de onderzoeksagenda van het wetenschappelijk bureau. In 2009 verschenen elf themanummers. Zie: www.sp.nl/nieuws/spanning.

2. Onderzoeksprojecten

In 2009 werden tien onderzoeksprojecten gedaan:

De staat van de publieke sector

In de publieke sector gaapt een diepe kloof tussen de papieren waarheid van de ministeries en de echte werkelijkheid van de werkvloer. De Tweede Kamerfractie van de SP startte in 2009 een serie grootschalige onderzoeken naar de staat van de publieke sector. Het wetenschappelijk bureau begeleidde deze onderzoeken, door het verlenen van ondersteuning in de methodologie van de enquêtes en de presentatie van de gegevens. Het wetenschappelijk bureau heeft in het verleden veel expertise opgedaan met het doen van grootschalige enquêtes, bijvoorbeeld in *De GGZ ontwricht. Een praktijkonderzoek naar de gevolgen van het nieuwe zorgstelsel in de geestelijke gezondheidszorg* (2008). In 2009 verschenen:

- De agent aan het woord* (november), een onderzoek onder ruim 10.000 politieagenten.
- De jeugdhulpverlener aan het woord* (november), een onderzoek onder bijna 1.900 jeugdhulpverleners.
- De schipper aan het woord* (september), een onderzoek onder ruim 625 binnenschippers.
- De leraar aan het woord* (augustus), een onderzoek onder ruim 3.300 leraren in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs.
- Het gevangenispersoneel aan het woord* (augustus), een onderzoek onder ruim 500 gevangenismedewerkers.

Vorbereidingen werden getroffen voor andere onderzoeken in andere sectoren van de publieke sector.

Zorg geen markt

In samenwerking met de vereniging Artsen Jeugdgezondheidszorg Nederland deed het wetenschappelijk bureau onderzoek onder artsen in de jeugdgezondheidszorg die werken met kinderen tussen de vier en negentien jaar. Bijna 40 procent van deze artsen heeft aan het onderzoek deelgenomen. Dit onderzoek is deel twee in de serie *Kansen voor alle kinderen?* (november). Het eerste deel van dit onderzoek was gericht op artsen die werken met kinderen tussen de nul en vier jaar.

In samenwerking met de ondernemingsraden van GGZ-instellingen werd onderzoek gedaan onder bestuurders van deze instellingen, over de ingevoerde marktwerking in de GGZ. Dit leidde tot het rapport *Kleur bekennen* (december). In januari verscheen 'De zorg onze zorg', een themanummer van *Spanning*, over de gevolgen van de vermarkting van de zorg. Een symposium werd georganiseerd over de jeugdgezondheidszorg en een manifestatie over de thuiszorg. Tevens werd onderzoek gedaan naar de tegemoetkomingen voor chronisch zieken en gehandicapten.

Waarheid en leugens rondom de AOW-leeftijd

De discussie over de AOW-leeftijd wordt op basis van verkeerde cijfers en aannamen gevoerd. Dat bleek eerder uit het boek *De vergrijzing betaalbaar. Cijfers en politieke keuzes achter het vergrijzingsdebat* (2007). Met het oog op het actuele debat over verhoging van de AOW-leeftijd is *Verhoging van de AOW-leeftijd. Ongewenst, onnodig, onzinning* (oktober) verschenen. In dit nieuwe rapport worden de argumenten en cijfers in de huidige discussie kritisch onder de loep genomen.

In september verscheen '65 blijft 65', een themanummer van *Spanning*, met achtergronden over de discussie rondom de voorgenomen verhoging van de AOW-leeftijd. In augustus verscheen 'Emancipatie', een themanummer van *Spanning*, over de staat van de integratie en emancipatie in Nederland. Verder werd een groot aantal artikelen geschreven over de AOW en de AOW-discussie, voor dag- en weekbladen.

Internationale orde en veiligheid

Na de val van de Berlijnse Muur kreeg de NAVO een nieuwe taak op het internationale toneel. De alliantie stootte daarbij op de grenzen van haar kunnen: op de Balkan, bij de inval in Irak, in de oorlog in Afghanistan en bij de dreigende herleving van de Koude Oorlog. In het boek *Waarheen met de NAVO?* (april) worden de hoofdlijnen geschetst waarlangs zich een nieuwe, duurzame mondiale veiligheidsorganisatie zou kunnen ontwikkelen: mondiale samenwerking op militair gebied om wereldwijd stabiliteit, vrede en veiligheid te bewaren. *Waarheen met de NAVO?* sluit aan bij het rapport *Brandhaard aarde. Internationale machtsorde of internationale rechtsorde?* (februari). Binnen de SP heeft een uitgebreide discussie plaatsgevonden over internationale ontwikkelingen. Die discussie vond plaats in de afdelingen, op de regioconferenties en in het partijbestuur. Op basis van deze discussie is dit rapport verschenen.

In oktober verscheen 'Die Wende', een themanummer van *Spanning*, over de gevolgen van de val van de Berlijnse Muur. In november verscheen 'Oorlog in Afghanistan', een themanummer van *Spanning*, met achtergronden over de voortgang en de vooruitzichten van deze oorlog. In maart verscheen '60 jaar NAVO', een themanummer van *Spanning* over verleden en toekomst van deze militaire organisatie. Een intern rapport werd voorbereid over de toekomst van de defensie. Verder werd een groot aantal artikelen geschreven, over de oorlog in Afghanistan, de buitenlandse politiek van de Verenigde Staten, kernwapens en nucleaire ontwapening, het raketschild in Europa en de toekomst van de NAVO, voor dag- en weekbladen en voor nationale en internationale vakbladen.

De kosten van asbestsanering

In samenwerking met de Tweede Kamerfractie van de SP deed het wetenschappelijk bureau onderzoek naar de kosten van de sanering van asbest. In het rapport *Sanering asbestcementdaken. Niets doen geeft ook veel kosten* (oktober) blijkt dat het snel saneren van asbestdaken op de langere termijn goedkoper is dan niets doen. Dit onderzoek maakt onderdeel uit van een serie onderzoeken die het wetenschappelijk bureau de afgelopen jaren heeft gedaan naar de internationale asbestindustrie.

De kosten van aanbesteding

In het kader van de politiek van meer markt en meer minder overheid worden steeds meer publieke diensten aanbesteed. Doel is de kosten van voorzieningen omlaag te brengen. Daarbij worden de kosten van de aanbestedingen zelf echter niet meegerekend. Het wetenschappelijk bureau deed onderzoek naar de werkelijke kosten van aanbestedingen. In februari verscheen 'Gij zult aanbesteden?', een themanummer van *Spanning*.

Een beter Europa

Het wetenschappelijk bureau heeft in aanloop naar de verkiezingen voor het Europees Parlement van 4 juni onderzoek gedaan ten behoeve van het verkiezingsprogramma. Daarnaast werd een interne notitie geschreven over de propaganda van de Europese Unie, in het bijzonder in het onderwijs. Tevens verscheen in april 'Minder Brussel', een themanummer van *Spanning*.

De crisis van het neoliberalisme

In 2009 deed het wetenschappelijk bureau onderzoek naar de oorzaken van de economische crisis. In mei verscheen 'Crisis', een themanummer van *Spanning*. Een groot aantal artikelen werd geschreven over onder meer de oorzaken van de economische crisis, de gevolgen voor publieke voorzieningen en de nieuwe politieke mogelijkheden die de crisis biedt.

De staat van het bestuur

Het wetenschappelijk bureau heeft onderzoek gedaan naar de staat van het bestuur, in het bijzonder naar de dualisering in gemeenten en provincies. Tevens werd onderzoek gedaan naar de staat van het bestuur op de Nederlandse Antillen, in het bijzonder naar de belastingparadijzen. In december verscheen 'De SP aan de macht', een themanummer van *Spanning*, onder meer over de ervaringen van de SP in het lokale bestuur. In juni verscheen 'Staat van het bestuur', een themanummer van *Spanning*, over lokaal en provinciaal bestuur. Verder werden artikelen geschreven over onder meer de verhoudingen tussen overheid en religie en over de toekomst van de monarchie, voor dagbladen.

Geschiedenis van het socialisme

Op verzoek van het Congres van de SP besteedt het wetenschappelijk bureau aandacht aan de geschiedenis van het socialisme en de lessen die we daar uit kunnen trekken. Bijvoorbeeld in de serie 'Het rijke rooie leven' in *Spanning*. In 2006 verscheen het boek *Het rijke rooie leven. Verhalen over socialisme in Nederland*, in 2008 verscheen het boek *Socialisten. Mensen achter de idealen*. Deze serie werd in 2009 voortgezet en een derde boek werd voorbereid. Tevens werd een artikel geschreven over de verhouding tussen socialisme en religie.

3. Maatschappelijke discussie

Leden van het wetenschappelijk bureau mengden zich ook in 2009 actief in maatschappelijke discussies. Behalve in opiniërende artikelen gebeurde dat door deelname aan publieke debatten, in binnen- en buitenland. Daarbij werd in het bijzonder de nadruk gelegd op onderwerpen uit de zorg en de AOW, de internationale politiek en de geschiedenis van het socialisme.

4. Algemene ondersteuning

De Tweede Kamerfractie en de Europese fractie werden ondersteund bij de analyse van actuele problemen en het schrijven van rapporten en opinieartikelen. Leden van het wetenschappelijk bureau gaven ook in 2009 veelvuldig scholingen aan leden, in de kadergroepen, in de afdelingen, op de SP-Universiteit en de Rood-Zomerschool. Hierbij werd in het bijzonder aandacht besteedt aan vaardigheden als het schrijven van opiniestukken, het houden van lezingen en het voeren van debatten. Inhoudelijke scholingen werden gegeven over de geschiedenis van het socialisme en filosofie en de SP.

Internet

Het wetenschappelijk bureau onderhield in 2009 twee webpagina's:

www.sp.nl/onderzoek

www.sp.nl/nieuws/spanning

II HET BUREAU

Het Wetenschappelijk Bureau van de SP is een denktank voor het socialisme in Nederland. Medewerkers van dit instituut geven gevraagd en ongevraagd advies ten behoeve van de partij en van organisaties die de uitgangspunten van de partij onderschrijven.

A Doelstellingen

Het Wetenschappelijk Bureau van de SP heeft drie doelstellingen:

- 1 Onderzoek naar actuele politieke ontwikkelingen.
- 2 Scholing van partijleden.
- 3 Opinievorming binnen en buiten de partij.

B Medewerkers

In 2009 waren de volgende medewerkers verbonden aan het Wetenschappelijk Bureau van de SP:

Karel Koster (1,0 fte)
Onderzoeker internationale aangelegenheden

Diederik Olders (0,9 fte)
Onderzoeker lokale aangelegenheden
Redacteur *Spanning*

Ineke Palm (1,0 fte)
Onderzoeker zorg en welzijn

Ronald van Raak (onbezoldigd)
Voorzitter

Nico Schouten (0,8 fte)
Onderzoeker sociaal-economische aangelegenheden
Bureaudienst

Sjaak van der Velden (0,8 fte)
Onderzoeker geschiedenis socialisme
Redacteur *Spanning*

Voor specifieke onderzoeken en publicaties werden in 2009 medewerkers van zowel binnen als buiten de partij gevraagd, op basis van hun deskundigheid.

III DE PROJECTEN

1. De staat van de publieke sector

Coördinatie: Ineke Palm en Diederik Olders

Het wetenschappelijk bureau begeleidde onderstaande onderzoeken, door het verlenen van ondersteuning in de methodologie van de enquêtes en de presentatie van de gegevens.

Boeken

- Agnes Kant en Ronald van Raak, *De agent aan het woord* (november 2009).
- Marianne Langkamp, *De jeugdhulpverlener aan het woord* (november 2009).
- Emile Roemer, *De schipper aan het woord* (september 2009).
- Jasper van Dijk en Manja Smits, *De leraar aan het woord* (augustus 2009).
- Krista van Velzen en Michiel van Nispen, *Het gevangenispersoneel aan het woord* (augustus 2009).

2. Zorg geen markt

Coördinatie: Ineke Palm

Rapporten

- Ineke Palm, *Kleur bekennen* (december).
- Ineke Palm en Marianne Langkamp, *Kansen voor alle kinderen?* (II, november 2009).

Artikelen

- Ineke Palm, 'Vermarkting van de Nederlandse zorg', *Spanning* (januari).
- Ineke Palm, 'De markt in de AWBZ', *Spanning* (januari).

Manifestatie

Ineke Palm organiseerde op 9 december in Den Haag de manifestatie 'Voor een menselijke thuiszorg'.

Symposium

Ineke Palm organiseerde naar aanleiding van *Kansen voor kinderen* op 27 november een symposium. Dit leidde tot een actieprogramma voor jeugdartsen, GGD en politiek.

Ineke Palm deed onderzoek naar de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten.

Ineke Palm deed de coördinatie van de website www.zorggeenmarkt.nl. Zij deed eveneens de redactie van de nieuwsbrief van Zorg geen Markt.

3. Waarheid en leugens rondom de AOW-leeftijd

Coördinatie: Nico Schouten

Rapport

-Nico Schouten, *Verhoging van de AOW-leeftijd. Ongewenst, onnodig, onzinning* (oktober 2009).

Artikelen

- Diederik Olders, 'Koopkracht ouderen onder vuur', *Ouderen.nu* (26 november).
- Nico Schouten, bijdrage aan het AOW-debat, nrc.nl, 10 november.
- Nico Schouten, 'Verhoging AOW-leeftijd is een drama', *Circulaire* van de vereniging Smeetskring in Tilburg (november).
- Nico Schouten, het 'Musgrave-criterium', *Het Financieele Dagblad*, 30 oktober.
- Nico Schouten, bijdragen aan AOW-debatten, fd.nl en trouw.nl, 14 oktober.
- Nico Schouten 'Verhoging AOW-leeftijd onzinnig', *De Gelderlander*, 30 september. Ook op: fd.nl, 13 oktober.
- Nico Schouten, 'Verhoging van de AOW-leeftijd ongewenst, onnodig en onzinnig', *Spanning* (september).
- Sjaak van der Velden, 'Geschiedenis van de pensioenvoorziening in Nederland', *Spanning* (september).
- Sjaak van der Velden, 'Donner's AOW-notitie is niet eerlijk', *Spanning* (september).
- Sjaak van der Velden, 'Emancipatie: socialistische strijd op drie fronten', *Spanning* (augustus).
- Sjaak van der Velden, 'Generatie-onzin', *Praktijkblad Ondernemingsraad* (mei).
- Nico Schouten, 'Later met AOW onverstandig', *Brabants Dagblad*, 25 februari.
- Nico Schouten, bijdragen aan AOW-discussies, nrc.nl en sp.nl, 12 februari.

4. Internationale orde en veiligheid

Coördinatie: Karel Koster

Boek

-Harry van Bommel en Karel Koster, *Waarheen met de NAVO?* (april 2009).

Rapport

-Harry van Bommel, Karel Koster en Tiny Kox, *Brandhaard aarde. Internationale machtsorde of internationale rechtsorde?* (februari 2009).

Artikelen

- Karel Koster, 'Afghanistan - Russische hulp?', *Internationale Spectator* (december).
- Karel Koster, 'De oorlog in Afghanistan. Meer dan opbouw en terrorismebestrijding', *Spanning* (november).
- Karel Koster, over corruptie in Uruzgan, *De Pers*, 17 november.
- Sjaak van der Velden, '70 jaar strijd tussen Oost en West', *Spanning* (oktober).
- Karel Koster, 'Respons' op artikel Willem Post over beleid Obama, *Internationale Spectator* (september).
- Karel Koster, 'AFRICOM: Een ijzeren vuist gehuld in fluweel', *Vredesmagazine* (III).

- Karel Koster, over nucleaire ontwapening, *BN/De Stem*, 18 september en *De Gelderlander*, 19 september.
- Harry van Bommel en Karel Koster, 'Is de NAVO klaar voor de verandering?', *Atlantisch Perspectief* (september).
- Karel Koster, over de kernwapens van Iran, *Algemeen Dagblad*, 6 augustus.
- Karel Koster, 'Waarom zijn we in Afghanistan?', *Grenzeloos* (juni/juli). Idem: *Spanning* (augustus).
- Karel Koster, 'Time for Change?' (over Amerikaanse nucleaire ontwapening) *NVMP Nieuwsbrief* (zomer) en *Vredesmagazine* (II).
- Karel Koster, over de kernwapens in Volkel, *Spits*, 10 april en *Trouw*, 15 juli.
- Karel Koster, 'Respons: Nogmaals de 3-D discussie' (over de oorlog in Afghanistan) *Internationale Spectator* (juni).
- Karel Koster, 'Het raketschild: opmaat naar een nieuwe Koude Oorlog?', *Internationale Spectator* (maart).
- Karel Koster en Sjaak van der Velden, 'Geschiedenis en structuur van de NAVO', *Spanning* (maart).
- Karel Koster, 'Het raketschild: op naar een nieuwe Koude Oorlog?', *Spanning* (maart).
- Karel Koster, 'Een toekomstig transatlantisch blok?', *Vredesmagazine* (I).

Boekrecensies

- Karel Koster, 'Iraniërs zoeken hun eigen weg', Peyman Jafari, *Het andere Iran. Van de revolutie tot vandaag* (2009) in: *Spanning* (september).
- Karel Koster, Godfried Benthem van den Bergh, *Naar een Nucleaire wereldorde* (2009) in: *Internationale Spectator* (maart).
- Karel Koster, 'De waanzin in en om Iran', Jan Oosthoek, *De waanzin in en om Iran* (2008), in: *Spanning* (maart).

Interviews

- Karel Koster werd geïnterviewd over 'Pakistaanse nucleaire bewapening', *Nederlands Dagblad*, 23 mei.
- Karel Koster werd geïnterviewd over het martelbeleid van de Verenigde Staten, *Radio 1*, 22 april en 19 november.

Lezingen

- Karel Koster presenteerde op 7 september zijn visie op de toekomst van de defensie op de Verkenningenworkshop van het Ministerie van Defensie.
- Karel Koster nam deel aan de 58th Pugwash Conference on Science and World Affairs, 17-20 april, Den Haag.
- Karel Koster hield op 31 maart een lezing over 'NATO Abolition or Reform?', NATO Shadow Conference, Brussel.
- Karel Koster hield op 6 maart een lezing over het nucleaire programma van Iran, aan de universiteit van Amsterdam.
- Karel Koster hield op 14 februari een lezing over het buitenlandbeleid van de SP voor de Wereld Federalisten Beweging Nederland.
- Karel Koster nam deel aan de conferentie 'Article VI forum' over nucleaire ontwapening, Middle Powers Initiative, Berlijn, 29-30 januari.

Karel Koster bereidde een interne notitie voor over de toekomst van onze defensie.

5. De kosten van asbestsanering

Coördinatie: Nico Schouten

Rapport

-Remi Poppe, Nico Schouten en Patrick van Lunteren, *Sanering asbestcementdaken. Niets doen geeft ook veel kosten* (oktober).

6. De kosten van aanbesteding

Coördinatie: Nico Schouten

Artikelen

-Nico Schouten, 'Ontucht van de markt', *Spanning* (februari).

-Nico Schouten, 'Aanbesteding in het sociale domein. Verborgene kosten en andere gevolgen', *Spanning* (februari).

-Nico Schouten, 'Europa en aanbesteding', *Spanning* (februari).

-Nico Schouten, 'Worstelen met aanbestedingen', *Spanning* (februari).

7. Een beter Europa

Coördinatie: Diederik Olders

Artikelen

-Diederik Olders, 'Kom bijeen sceptici, en vertel me je leugens', *Spanning* (april).

-Sjaak van der Velden en Rob Janssen, 'Tien jaar SP in Europa. Tegen de stroom in resultaten boeken', *Tribune* (april).

-Sjaak van der Velden en Alexander van Steenderen, 'De Europa-route', *Spanning* (april).

Diederik Olders schreef een interne notitie over de propaganda van de Europese Unie, in het bijzonder in het onderwijs.

8. De crisis van het neoliberalisme

Coördinatie: Sjaak van der Velden

Artikelen

-Sjaak van der Velden, 'Een duivels dilemma', *Praktijkblad Ondernemingsraad* (december).

-Sjaak van der Velden, '2 wegen, 1 uitkomst?', *Praktijkblad Ondernemingsraad* (november).

-Sjaak van der Velden, 'Zeelieden', *Zeggenschap over arbeidsverhoudingen* (september).

-Sjaak van der Velden, 'Omgekeerde wereld', *Praktijkblad Ondernemingsraad* (september).

-Sjaak van der Velden, 'Nieuwe kansen', *Praktijkblad Ondernemingsraad* (juli/augustus).

-Sjaak van der Velden, 'De beer is los', *Praktijkblad Ondernemingsraad* (juni).

-Sjaak van der Velden, 'Goorles stakerslied', *Zeggenschap over arbeidsverhoudingen* (juni).

- Diederik Olders, 'Alternatieven voor neoliberale economie', *Spanning* (mei).
- Sjaak van der Velden, 'Bonussen en krokodillentranen', *Praktijkblad Ondernemingsraad* (april).
- Sjaak van der Velden, 'Van crisis naar crisis. Een andere economie is nodig', *Spanning* (maart).
- Sjaak van der Velden, 'Strijdend ten onder', *Zeggenschap over arbeidsverhoudingen* (maart).
- Sjaak van der Velden, 'Altijd maar graaien', *Praktijkblad Ondernemingsraad* (maart).
- Nico Schouten, 'De geheimen van Essent', noordbrabant.sp.nl, 8 februari.
- Sjaak van der Velden, 'Crisis biedt mogelijkheden', *Praktijkblad Ondernemingsraad* (januari/februari).

Boekrecensie

- Ronald van Raak, 'Het nieuwe India en de oude moraal', Aravind Adiga, *The White Tiger* (2008) en *Between the Assassinations* (2008), in: *Spanning* (februari).

Interviews

- Sjaak van der Velden werd geïnterviewd over 'Jongerius blies hoog van de toren', *Het Financieele Dagblad*, 12 december.
- Sjaak van der Velden werd geïnterviewd over 'Hoe de vakbeweging van kleur verschoot', *Trouw* 15 oktober.
- Sjaak van der Velden werd geïnterviewd over 'De toekomst van het poldermodel', *NCRV Lunch*, 5 oktober.
- Sjaak van der Velden werd geïnterviewd over 'De toekomst van het poldermodel', *BNR Nieuwsradio*, 1 oktober.
- Sjaak van der Velden werd geïnterviewd over 'De prijs van het polderen. Overlegcultuur heeft actiebereidheid om zeep geholpen', *GPD*, 15 mei
- Sjaak van der Velden werd geïnterviewd over 'Agnes Jongerius, pragmatisch charmeur die van geen wijken weet', *Het Financieele Dagblad*, 28 maart.
- Sjaak van der Velden werd geïnterviewd over 'PvdA en FNV hebben dezelfde bloedgroep', *GPD*, 23 maart.
- Sjaak van der Velden werd geïnterviewd over 'Vakbeweging buigt makkelijk mee met kabinet en werkgevers', *Het Financieele Dagblad*, 3 maart.
- Sjaak van der Velden werd geïnterviewd over 'Vakbeweging en crisis', *BNR Nieuwsradio*, 11 februari.
- Sjaak van der Velden werd geïnterviewd over 'Geringe ledenstijging CNV in kielzog financiële crisis', *Trouw*, 7 januari.

Debatten

- Nico Schouten nam deel aan een debat over de marktwerking, *Radio 5*, 10 juni.
- Sjaak van der Velden sprak op 24 mei over 'De achtergronden van de economische crisis', in Nijmegen.
- Nico Schouten sprak op 2 mei over de kredietcrisis, in Oss.

Nico Schouten schreef een interne notitie over de oorzaken en de gevolgen van de economische crisis.

9. De staat van het bestuur

Coördinatie: Ronald van Raak

Artikelen

- Sjaak van der Velden, 'Vier jaar lokale SP. Resultaten in college, raad en op straat', *Spanning* (december).
- Diederik Olders, 'Meedoen of niet?', *Spanning* (december).
- Ronald van Raak en Arjan Vliegenthart, 'Correctie overheid door religieuzen onwenselijk', *Nederlands Dagblad*, 3 november.
- Ronald van Raak, 'Kamer moet praten over de inhoud van de monarchie', *NRC Handelsblad*, 21 augustus.
- Ronald van Raak, 'De koning en de democratie', *Spanning* (juni).
- 'Ronald van Raak, De blijvende worsteling met het koloniale verleden', *Antilliaans Dagblad*, 19 mei. Ook in: *Spanning* (juni) 15-17.
- Ronald van Raak, 'Parlement moet niet reflecteren', *Nederlands Dagblad*, 24 maart.

Debat

Diederik Olders organiseerde op 14 november samen met de SP Amsterdam een discussieavond over democratie in de buurt.

10. Geschiedenis van het socialisme

Coördinatie: Sjaak van der Velden

Artikelen

- Sjaak van der Velden, 'Over Ferdinand Domela Nieuwenhuis en Peter Kropotkin', *Spanning* (november).
- Sjaak van der Velden, 'Persoonlijke daad en socialisme. Anton Pannekoek over Marinus van der Lubbe', *Spanning* (oktober).
- Sjaak van der Velden, 'Kan/moet links iets met godsdienst? Een Nederlandse visie', *Vlaams Marxistisch Tijdschrift* (III).
- Ronald van Raak, 'Voedingsbodem voor het socialisme' (over Jacob Moleschott) *Spanning* (maart).

Boekbesprekingen

- Sjaak van der Velden, Ingrid de Jager, Nora Schadee (red.), *Tegels uit Rotterdam 1609-1866* (2009) in: *Kroniek van Historisch Genootschap Roterodamum* (november).
- Sjaak van der Velden, Bart Leeuwenburg, *Darwin in domineesland* (2009), in: *Tijdschrift voor Sociale en Economische Geschiedenis* (III).
- Sjaak van der Velden, Christianne Smit (red.), *Fatsoenlijk vertier. Deugdzame ontspanning voor arbeiders na 1870* (2008) in: *Tijdschrift voor Sociale en Economische Geschiedenis* (I).

Interview

- Sjaak van der Velden werd geïnterviewd over 'De havenstaking van 1979', *BNR Nieuwsradio*, 22 april.

Debat

- Sjaak van der Velden ging op 19 mei over ‘Socialisme ouderwets of toch modern?’, vakbondsmuseum De Burcht, Amsterdam.
- Ronald van Raak ging op 10 mei in debat op het Marxisme festival over de actualiteit van Marx, Amsterdam.
- Sjaak van der Velden ging op 9 mei in debat op het Marxisme festival over ‘Socialisten en religie’ en over ‘Socialisten en de Russische revolutie’, Amsterdam.
- Sjaak van der Velden ging op 16 maart in debat over ‘Stakingen in Nederland’, aan de Universiteit van Amsterdam.
- Sjaak van der Velden ging op 4 februari in debat over ‘Ingrijpen in het persoonlijke leven’, Historisch Genootschap Rotterdam, Rotterdam.

IV Algemene ondersteuning

De Tweede Kamerfractie en de Europese fractie werden ondersteund bij de analyse van actuele problemen en het schrijven van rapporten en opinieartikelen.

Leden van het wetenschappelijk bureau gaven in 2009 scholingen aan kaderleden, in de afdelingen van de SP, op de SP-Universiteit en de Rood-Zomerschool.

Een dagelijkse Bureaudienst was beschikbaar om vragen te beantwoorden en informatie te geven aan leden en geïnteresseerden.